

ČASOPIS

REDAKCIO:
PRAHA II. DITTRICHOVA UL. 7. BOHEMUJO.
ED. KÜHNL.

8. VII.

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA.

1913.

Cena: 30 hal.

■ Nepovažujeme za povinnost odpovídati na dotazy, ■
k nimž nebyla přiložena známka na odpověď. ■

ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

**Oficiale organo de bohemiaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO**

**BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)
(OFICEJO: PRAHA II., VODIČKOVA ULICE 38.)**

Vychází 10krát ročně (kromě
prázdnin).

Redakce vyhrazuje si právo
upravit články pro tisk a vrací
netištěné rukopisy, byla-li při-
ložena známka; práce původní
mají přednost.

Předplatné v Rakousku 3 K,
pro cizinu Fr. 3.75 = 1½ Sm.

Účet pošt. spoř. 93.281.

(Prosíme o adresy přátel Espe-
ranta, kterým bychom mohli za-
slati s úspěchem ukázkové číslo.)

Aperas dekfoje en jaro (krom
libertempo.)

La redakcio rezervas al si la
rajton aranĝi la artikolojn por
preso kaj resendas manuskript-
ojn nepresitajn, se poŝtmarko
estis almetita; artikoloj originalaj
estas preferataj.

Abono en Aŭstrio 3 K, por la
fremdlando Fr. 3.75 = 1½ Sm.

Konto ĉe la Ĉekbanko Esper-
antista en London. (Filio Dres-
den-Bankejo Arnhold.)

Tarifo de anoncoj en Č. Č. E. (pagota ĉe la mendo).

1. foje: ¼ pĝ. 20 K, ½ pĝ. 10 K, ¾ pĝ. 5 K, 1 pĝ. 2 K.
3. foje: ¼ pĝ. 50 K, ½ pĝ. 25 K, ¾ pĝ. 12 K, 1 pĝ. 5 K.
10. foje: ¼ pĝ. 150 K, ½ pĝ. 75 K, ¾ pĝ. 35 K, 1 pĝ. 15 K.
(Por membroj de B. U. E. 33 % rabato).

Doporučujeme všem přátelům dobré esperantské četby, aby
obohatali svou knihovnu dosud vyšlými šesti ročníky
„Časopisu Českých Esperantistů“, které lze dostati za cenu sníženou:
Roč. I., II., III., IV., V., po K 2.20 (pro členy B. U. E. po K 1.70),
roč. VI. za K 2.50 (K 2.20). Příloh bez časopisu nelze obdržeti.

Č. 9. vyjde koncem listopadu.

Učebné pomůcky pro Čechy.

ČLEN ESPERANTSKÉ AKADEMIE (mluvlokeho odboru) **Antoní Grabowski** píše v „Pola Esperantisto“ 1913. 1.: **KÜHNLOVA UPLNÁ METHODICKÁ UČEBNICE** pro školy a samouky vyšla ve třetím doplněném a rozšířeném vydání. Již vnější stránka Kühnlovy Methody jest tak vábná, tak nádherná (velmi pěkný papír, tisk, sazba), že jest vskutku požitkem vzít tuto knihu do rukou. Bohatý, výtečně zpracovaný obsah zcela odpovídá zevnějšku. Jsme tedy jisti, že učebnice ta, které, pokud nám známo, bylo používáno ve 150 českých kursech s nejspokojivějším úspěchem, bude i nadále pomáhati se stejným výsledkem na šíření našeho drahého jazyka v pokročilých Čechách. Autor vždy hledí v první řadě k tomu, aby žáci postupovali od věcí známých k neznámým a vždy se snaží navazovati ve vysvětlivkách novinky na příbuzné body mateřštiny. Protože Kühnlova Methoda obsahuje kromě gramatiky, cvičebnice, rozmluv a slovníků také dosti obsáhlý výbor esperantských článků o dějinách Esperanta, o jeho literatuře, o našich kongresech, organisacích atd., získá každý, kdo pilně prostuduje toto dílo, již dosti podrobnou znalost a poučení o našem jazyku a o naší věci. (*Cena K 2.40; stran 144.*)

PODROBNÝ SLOVNÍK ČESKO-ESPERANTSKÝ (asi 20.000 hesel) jest v tisku. **Slovník esperantsko-český** jest obsažen v českém vydání „Fundamento de Esperanto“ 1 K 10 hal. vyplaceně.

Kavárna „UNION“ Praha I.,

Ferdinandova třída číslo 29. **Esperantské časopisy.**

ESPERANTISTA POŠKALENDARO

por 1914.

La praktika, de ĉiu Esperantisto ŝatata poŝlibro reaperos!

Redaktoro: H. Böbs, Lübeck. Enhavo: dataro — interesaj artikoloj pri propagando, fondo kaj gvidado de kursoj kaj grupoj — organizo de Ĉekbanko Esperantista — artikoloj pri la kongresurboj Leipzig kaj Paris — listoj de la gazetoj kaj esperantistaj grupoj — speciala rubriko por kolektantoj — anoncoj — ktp. — La libreto estas vera trezoro por ĉiu propagandisto kaj kolektanto. — Prezo Mk. 0.80 (Sm. 0.400) sendkosto Mk. 0.10 — eksterlanden Sm. 0.100.

Ĉiu kolektanto, kiu deziras enpresigi sian adreson, sendu tuj K 1.20. (Sm. 0.500). Li ricevos post apero *senpage* la kalendaron. (L = letero, PK = poŝtkarto, Pl = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl = bildflanke, S = sigelmarkoj, ES = Esperantaj sigelmarkoj.)

Ader & Borel G. m. b. H., Esperanto-Verlag, Dresden-A. 1.

Pro korespondenci s cizinou:

PRAŽSKÉ POHLEDNICE

**s texty a vysvětlivkami
esperantskými
30 různých druhů.**

Serie K 1-50.

Poštou serie: K 1-70.

(Jednotlivě po 6 hal.)

Objednávky vyřizují se pouze za obnos předem zaslaný (složným lístkem redakce „Časopisu Českých Esperantistů“ nebo v depise ve známkách).

Praha II., Vodičkova ul. č. 38. Esperanto-Oficejo.

Právě vyšlo!

Právě vyšlo!

Co jest Esperanto?

Informační brožurka ve formátu Čefečova „Klíče“, podávající na 16 stránkách přehled o dosavadních pokusech o jazyk umělý a rozluštění této otázky Esperantem. Nepostradatelná pro každého, kdo chce se rychle seznámiti s významem a :::: současným rozvojem Esperanta. Doplněk „Klíče“. ::::

Cena: 3 haléře.

———— (50 kusů K 1-20.) ————

Esperanto-Oficejo: Praha II., Vodičkova ul. č. 38.

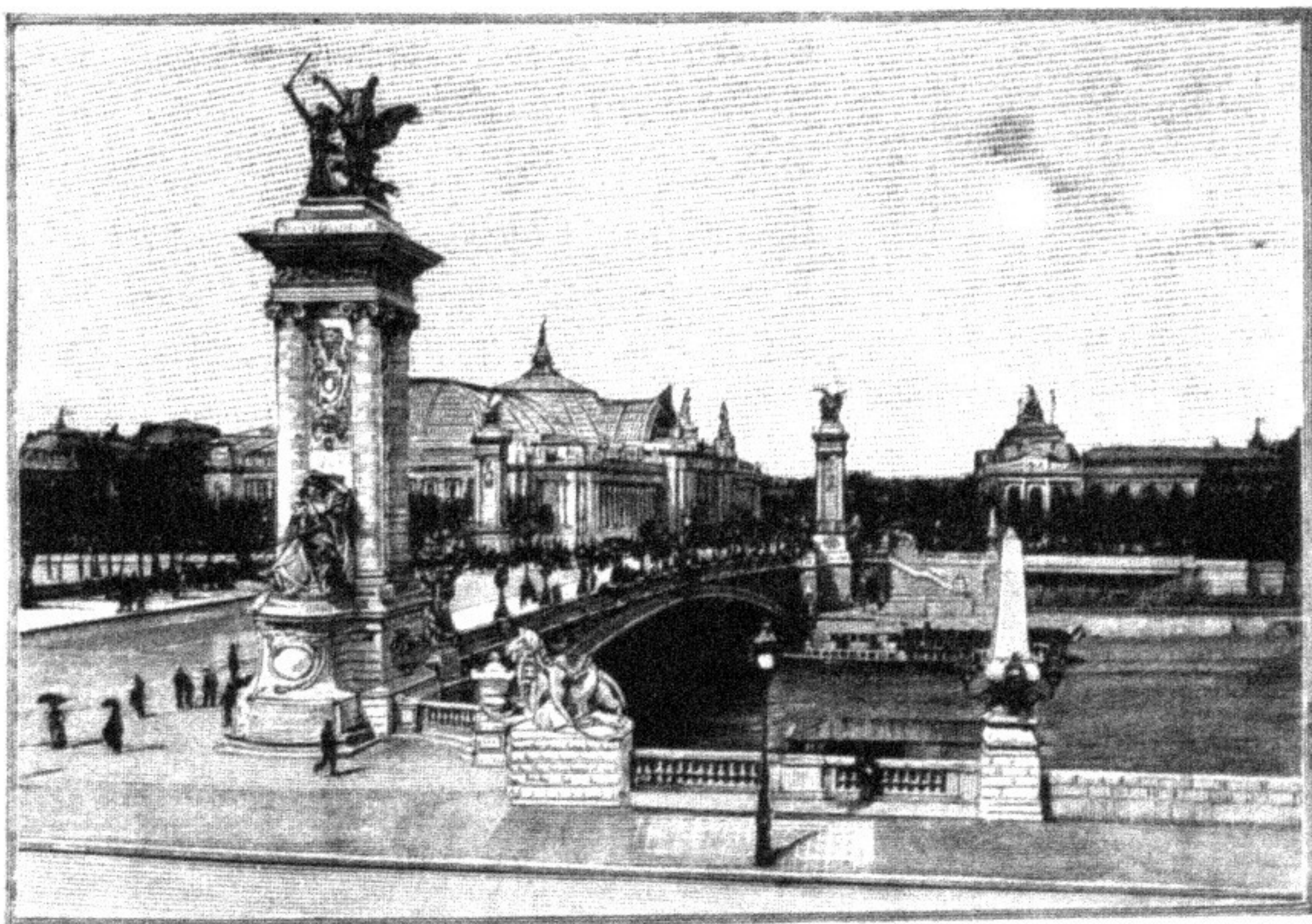

PARIZO

LA URBO DE LA X^a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO (AŬGUSTO 1914).

(Cl. Colas: „*Tutmonda Jarlibro Esperantista 1913—1914*“.)

La animoj de Mikel-Angelo, Rafaelo, Lurillo, Van Dyck, Leonardo da Vinci, kaj de multaj aliaj majstroj flugadas tra tiuj vastaj galerioj. Sed la laste nomita el tiuj geniuloj eble svenis aŭ foriris, — de la tago, kiam malaperis el sia kadro la dolĉe ridetanta vizaĝo de lia famekonata *Joconde*. Malĝoja rememoro....

Ponto de Aleksandro III.

Sed dum vi tiel pripensas, la boato silente daŭrigas sian vojon, sub la varma suno de l' somero....

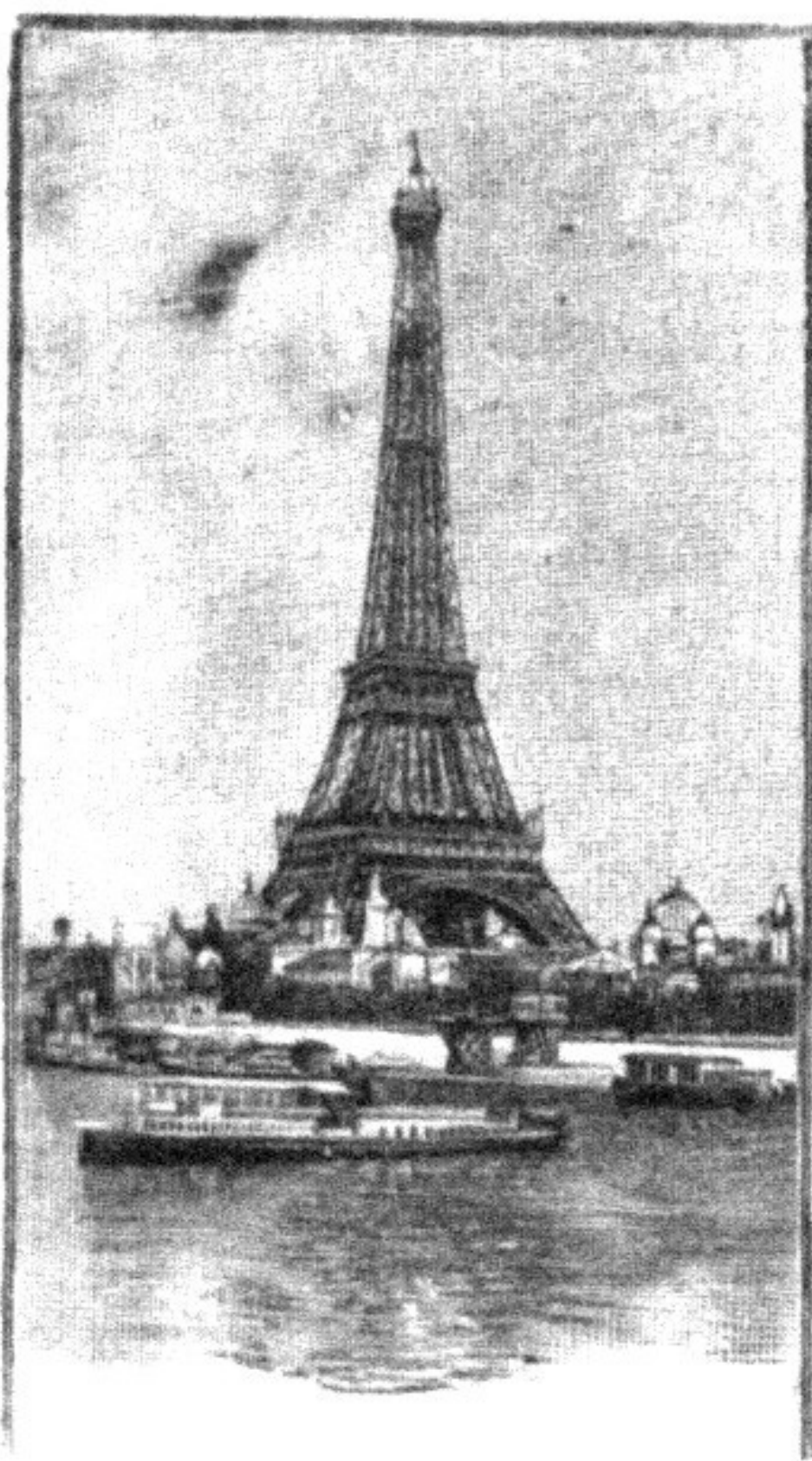
La belaj ĝardenoj de *Tuileries* kun siaj artaj statuoj, -- plenaj de bubetoj gaje ludantaj, trapasas sub viaj okuloj....

Jen, nun, — je via maldekstro, — grekstila konstruaĵo, senfenestra, ĉirkaŭita de kolonoj: ĝi estas la Deputatejo....

Sur la dekstra bordo de l' rivero etendiĝas vasta placo, eble la plej vasta en la mondo.... Monumentoj kun skulptaĵoj ĝin ornamas, kaj ĉe la mezo alte staras obelisko alportita el Egiptujo. Ĝi estas la *place de la Concorde*.

Ĉe la fundo troviĝas ankaŭ greka konstruaĵo, — kiu estas preĝejo de *Madeleine*.... La boato nun subiras la ponton de Aleksandro III, kies beleco altiras vian atenton....

Eiffel-turo.

Vi ĵus eniris en la plej riĉan kaj plej luksan parton de Parizo. Seninterrompe apud la Placo de la „Concorde“ montriĝas al vi la *Champs-Élysées*, sur kies parto du ekspoziciaj palacoj estas konstruitaj.

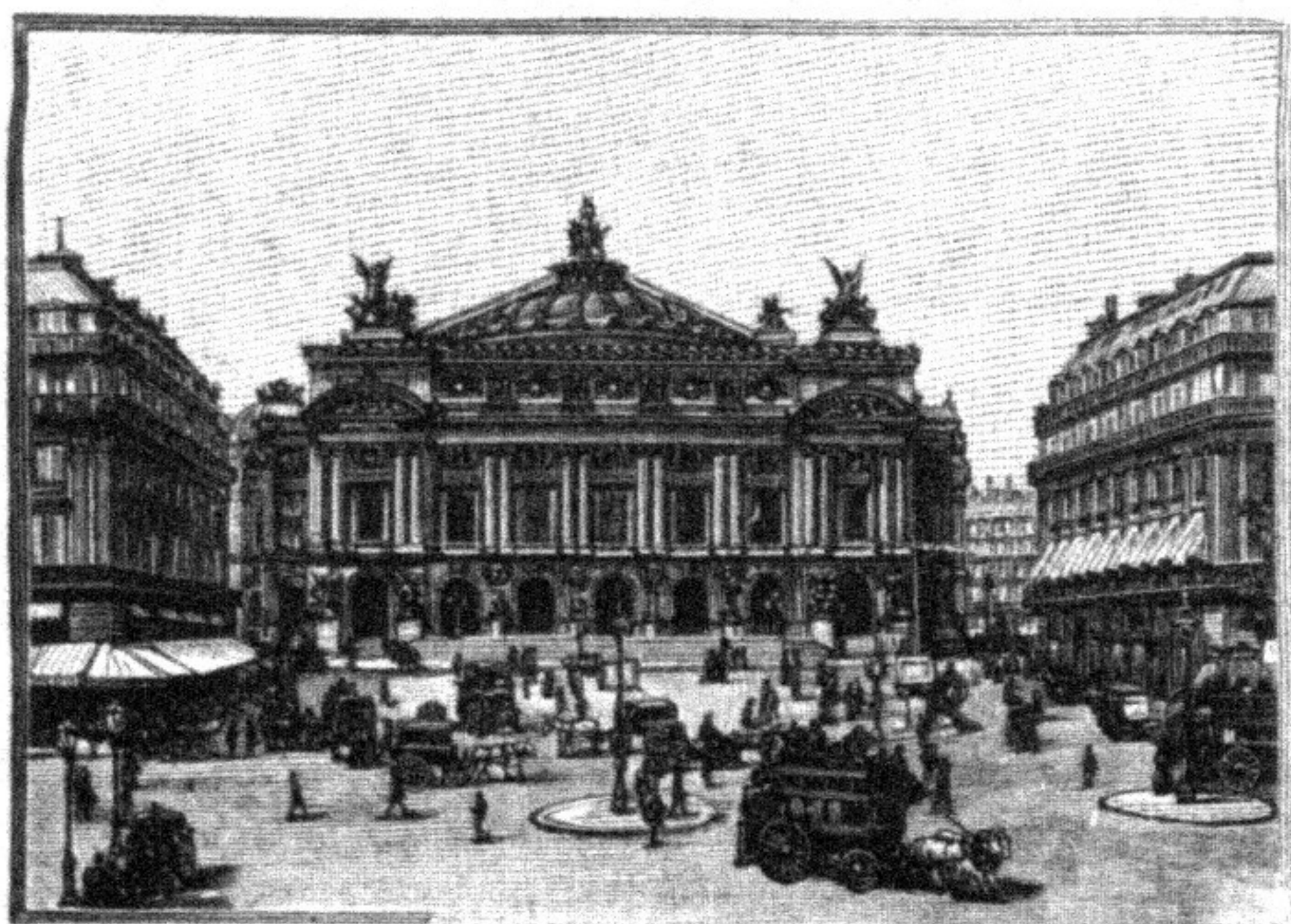
Jen, subite, fera koloso leviĝis je via dekstro. Vi ĝin rekonis.... Ĝi estas la Eiffelturo, kiu depost 1889 staras ĝis alteco da tricent metroj.

Nun forlasu la boaton.... Sidiĝu por kelke da minutoj sur unu el la benkoj, kiuj troviĝas en la ombro de *Trocadéro*, meze de freŝaj bedoj, harmonie ornamitaj per verda herbeto kaj diverskoloraj floroj.... Rigardu, por ripozi, la vastan *Champ de Mars*, kiu etendiĝas kvazaŭ senfine antaŭ vi kaj super kiu rajdas la fera giganto... Ho! Parizo!...

... Sed la horoj pasas rapidege...

Jam dekunu frapojn la horloĝoj batis.

Eble vi deziras nun iri al *Bois de Boulogne*, tagmanĝi tie, kaj nur vespere reveni.... Bone! kvankam la Avenuo Kleber ne estas la ple

„Opéra“.

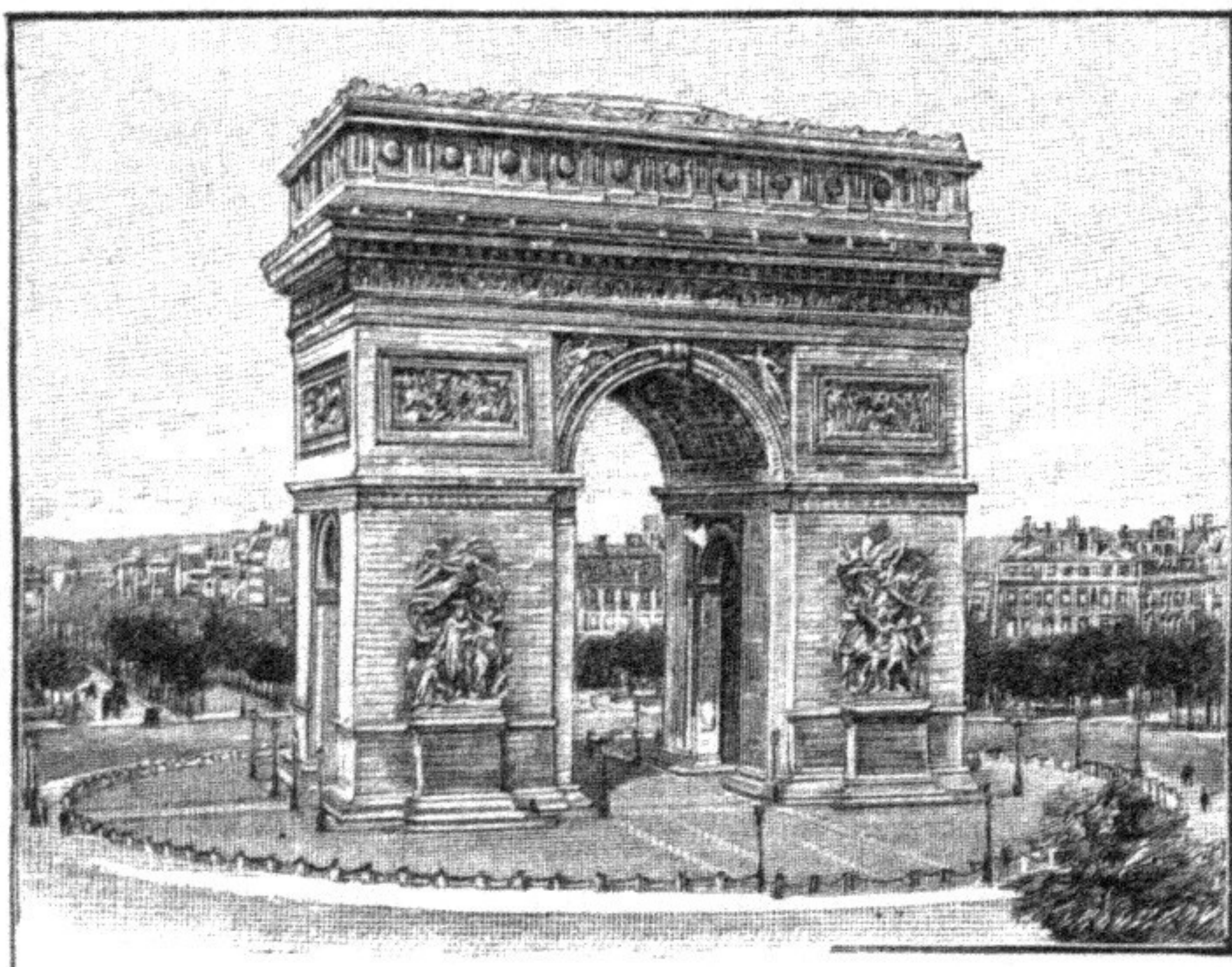
rekta vojo, trairu ĝin... Ĝi kondukos vin al granda placo kun bela triumfarko. Tiu placo portas nomon, kiu estas tre kara al ĉiu Esper-

antisto . . . . *Place de l' Etoile* (placo de la stelo). *L'Avenue du Bois-de-Boulogne*, belega, largëga, malfermiĝas antaŭ vi . . . Per ĝi, eniru en la Arbaron ŝatatan de la Parizanoj . . . .

En tiu parto de nia ĉefurbo, estas ĉiama dimanĉo . . . Multaj aŭtomobiloj kuras, ne zorgante pri la nuboj de polvo, en kiuj ili sufokas vin . . . .

En la grandaj, freŝe ombrigitaj aleoj rajde promenadas sur pursangaj ĉevaloj persónoj, kies unu el la ĉefaj okupoj estas la

Place de l' Etoile.

distriĝado: junaj kaj mezaĝaj sinjoroj, kiuj bezonas fari sian ĉiutagan antaŭmanĝan „trotadon“, — sinjorinoj kaj fraŭlinoj amazone sidrajdantaj, vestitaj per mallonga robo, flavaj gamaŝoj kaj nigra, rondforma ĉapelo.

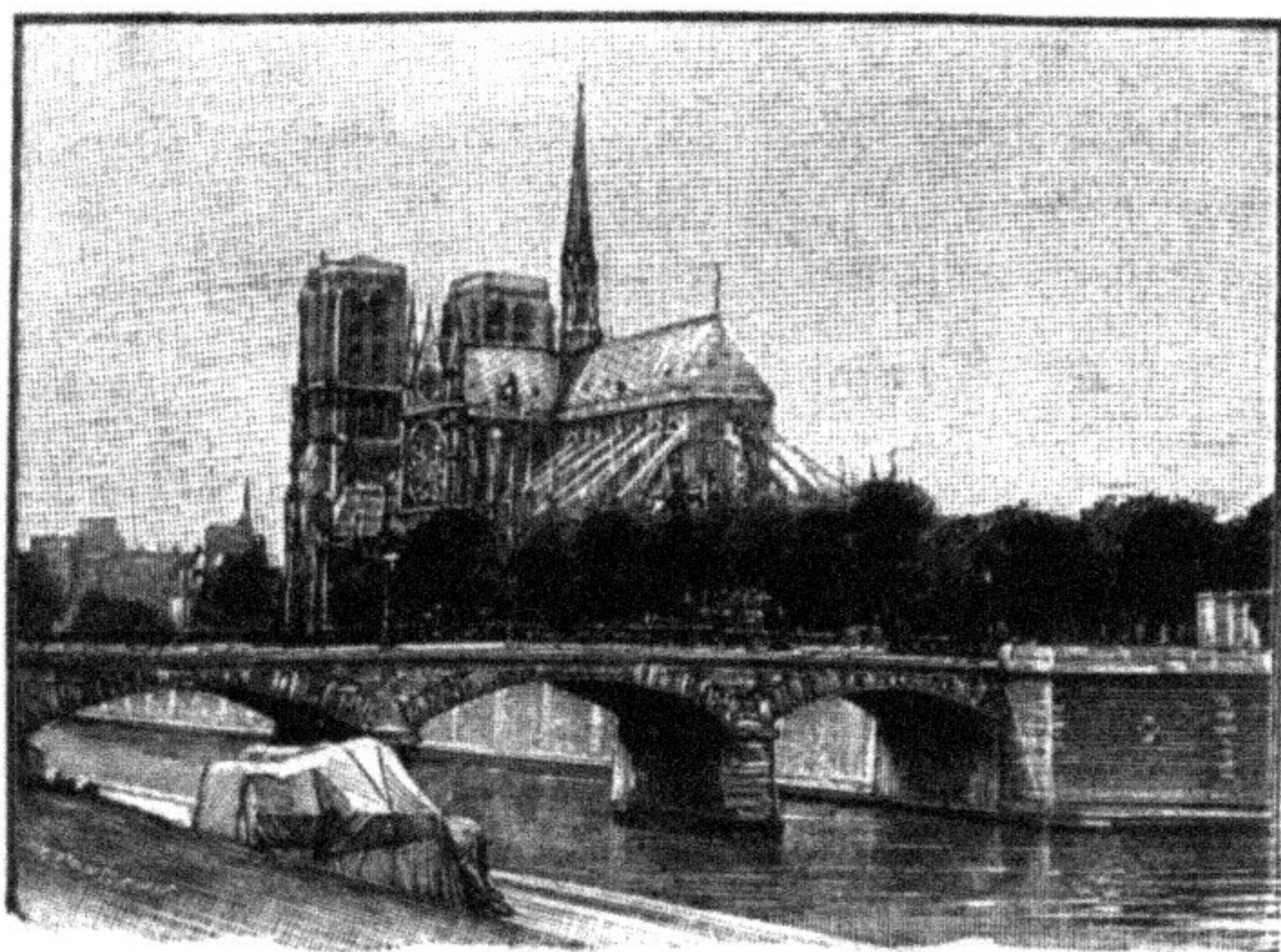
Jen brilantaj uniformoj de superaj oficiroj; jen malaltaj veturiletoj, trenataj de kornohavaj virkaproj aŭ longorela azeneto, kaj portantaj ĝojan amason da belaj infanetoj; jen provincanoj, kiuj, akompanataj de Parizaj parencoj, pretiĝas por tagmanĝi sur la herbo; jen laboristoj, kiuj havas hodiaŭ sian semajnan ripozon kaj distriĝas ĵetante pecetojn da pano al la fiŝoj aŭ anasoj . . . . Jen, jen multaj fremduloj, — geangloj ĉefe, — kiuj promenas kun sia ruĝkovrila *Bedaeker* en la mano . . . .

Nun, ripozu laŭplaĉe . . . . Tagmanĝu en unu el la restoracioj, kiuj troviĝas tie kaj tie; sidiĝu sur la bordo de la lagoj, kie fieras blankaj cignoj; dormu sub la arboj, — vizitu, se vi havas tempon, la *Jardin d'Acclimatation* (ĝardeno de aklimatado), en kiun, flanke de sovaĝaj bestoj, oni enkondukas somere genton de „sovaĝuloj“, importitan de malproksimaj landoj . . . .

Jen estas la naŭa vespere.... Depost du horoj revenis hejmen la gelaborantoj, kiujn vi vidis frumatene. La magazenoj fermiĝis. Je la noktigo, milionoj da lumoj, blankaj, ruĝaj, flavaj, arde brilas....

El la supro de *Montmartre*, kie staras la blanka fantomo de la altega baziliko *Sankta Koro de Jesuo*, tiu nepriskribebla fajraro prezentas magian spektaklon.... Ĝi aperas kiel tera firmamento, tute disborita per nekalkulebla nombro da steloj....

Katedralo „Notre-Dame“.

La Parizo de l' tago kaj de l' laboro ripozas; ekvekiĝas nun la alia Parizo, — la Parizo de l' nokto, de l' amuzado, de l' plezuro...

En Montmartre la „mueliloj“ kaj la „kabaretoj“ baldaŭ malfermos sian pordon....

Ĉie la popolaj *Cinema*-oj kaj la teatroj pleniĝas.

Se nun vi irus apud l'*Opéra*, vi vidus longan procesion de aŭtomobiloj, seninterrompe alportantaj aron da elegantaj personoj, venantaj por ĉeesti la prezentadon.

Je tiu horo la „grandaj bulvaroj“ havas vere *ferian* aspekton.... Centoj, miloj da Parizanoj kaj beltualetaj Parizaninoj promenas senfine, malrapide, dum miloj da aliaj preferas sidiĝi en kafejoj.... Lumo blindiganta dronigas tiun ĉarman homamason, dum ĉie elektraĵ lumreklamiloj ludas kun fajroj ĉiukoloraj antaŭ viaj okuloj.... Neesprimebla interna entuziasmo, jam preskaŭ amo al nia granda, freneziganta Parizo ekkaptas vin....

Jen, karaj fremduloj, kelkaj el la impresoj, kiujn donos al vi simpla *unutaga* trairado de la Lum-Civito.... Pli profundajn, kompreneble, vere artajn impresojn havigos al vi la detala vizito de

ĝiaj multaj kaj belaj muzeoj kaj monumentoj. Parizo estas tiom granda kaj posedas tiom da vidindaĵoj en ĉia ajn fako, ke vi povus tie restadi dum kelkaj monatoj, sen timo de enuo....

El la Lumoj ĉiaspecaj, kiuj donas al Parizo specialan brilon kaj ĝin aperigas kiel radiplenan sunon, neniam lumeto mankas, — ne eĉ la dolĉa kaj esperiga lumeto de nia verda stelo....

Sed la Parizaj samideanoj volas, ke tiu lumeto fariĝu en la proksima jaro tiel brila kaj tiel arda, ke, almenaŭ dum kalkaj tagoj, ĝi svenigu ĉiujn aliajn... Ili volas, ke la Deka Universala Kongreso estu meze de la sennombraj aferoj, kiuj ĉiam okupas la agemecon de la Parizanoj, la ĉefe rimarkita okazo, *le fait du jour*.... Tiun rezulton ili certe atingos dank' al la energio de la organizantoj kaj al la *ĉeestado de miloj da ĉiunaciaj gekongresanoj*. Vi estu, kara leganto, unu el tiuj ĉeestontoj, kiuj per sia partopreno kontribuos al ĝia sukceso. Kiu scias? La rezulto de tiu gravega kongreso, estos, eble, la de longe atendita kaj esperita venko, — la fina triumfo...

*

*

Por ke la „Deka“ bone sukcesu, estas nepre necese, ke la Organiza Komitato sciigu, kiel eble plej baldaŭ, pri la nombro de la kongresanoj.

Pro tio tuj konigu al la Komitato vian aliĝon laŭ jena adreso:

DEKA KONGRESO DE ESPERANTO

PARIS. 3, PLACE JUSSIEU, 3.

Kune sendu vian kotizon per poŝtmandato, ĉeko aŭ transpagilo.

Ĝis la 1. de Junio 1914 tiu kotizo estas 15 frankoj (10 frankoj por familianoj: edzino kaj infanoj). Post la 1. de Junio 1914 tiu kotizo estos 25 frankoj (20 frankoj por familianoj).

Eĉ se vi ne estas certa, ke vi povos veni al la Kongreso, tamen tuj aliĝu, ĉar se vi ne ĉeestos, oni repagos al vi vian antaŭpagitan kotizon, deprenante nur unu frankon por oficejaj elspezoj. Sufiĉos, ke vi tion petos, sendante vian provizoran karton, antaŭ la 1. de Aŭgusto 1914.

Sekve, nenion riskante, vi ricevos grandan profiton, se vi aliĝos antaŭ la 1. de Junio 1914. Sed vi ricevos pli grandan profiton, se vi aliĝos kiel eble plej baldaŭ, ĉar la ĉiunonatan Kongresan Gazeton, ĉiu kongresano (escepte la familianoj) ricevos senpage nur depost la tago de sia aliĝo.

La unua numero aperos la 1. de Januaro 1914 kaj ricevos ĝin nur la kongresanoj, kies aliĝojn ni estos ricevintaj antaŭ la 31. de Decembro 1913. Ĉar ni presigos precize la sufiĉan nombron da ekzempleroj, ni sendos la Kongresan Gazeton al kongresano, kies aliĝon ni ricevos ekzemple en Marto, nur de la 1. de Aprilo.

La Konstanta Kongresa Komitato“ sciigas, ke ĝiaj membroj por la X. kongreso estos s-oj V. Chaussegros, Rollet de l'Isle kaj la prezidonto de la Pariza Grupo. (La XI. kongreso 1915 okazos en Skotlando).

Jan Rokyta :

FABELO PRI MONSTRO.

Antaŭ longe . . . Monstro terurega
sin altrenis: flamon ŝprucis buŝo
kaj okuloj, nazo; vosto batis teron,
ke ĝi tremis inter la marbordoj:
akraj ungoj homojn disŝiradis,
ne indulgis ili kadukulojn,
nek infanojn, nek eĉ virgulinon,
ĉio mortis, kion ili tuŝis.

Teruregon ĉie vekis monstro,
kien ĝi sin turnis — sangriveroj —
kio ne pereis de l' ungego akra,
de buŝflamo kaj venena spiro,
vivan ĝi englutis kun la tero.
Tiel riĉajn urbojn kaj vilaĝojn,
kampojn fruktoportajn kaj arbarojn
ĝi englutis: riveretojn, fluojn,
ŝtonojn kaj rokarojn, montarĉenojn
kun la valoj kaj deklivoj, rifoj.
Ĉion, kio tie trovis vivon,
fortostreĉe, pene laboradis,
ĝojojn kaj ĉagrenojn travivante,
sian teron en feliĉ', malĝojo,
la plej forte super ĉio amis:
Ĉio nun en ventro de la monstro. —
Tiu pensas: ĉion mi digestos,
ĉio sango mia nun fariĝos,
mia karno, ostmedolo mia;
forton mian monstran plimultigos,
ke ĝi poste tutan mondon venkos.

Pasis tamen jaroj kaj epokoj:
la glutpeco en la monstra ventro
ĉiam estis tuta kaj vivanta.
Ne fariĝis el ĝi per digesto
monstra sango, ostoj kaj muskoloj.
— Ofte monstro pro dolor' baraktis,
premis maltrankvilan, pezan pecon, —
sin konsolis, ke sen suno eble,
sen aer' kaj akvo, senlibera
ĝi pereos tamen en la ventro,
kaj ke ĝi, la monstro, ĝin digestos,
ke multigis ĝia fort' giganta.

Ne digestis monstro. La glutpeco
havis kvankam vivon dolorplenan
en mallumo, sen libera suno,
sed ne mortis ĝi kaj ĉiam vivis.
Ĝi rezistis la digestajn sukojn,
sian koron per esper' plenigis,

kiu kreskis per la rememoroj
 pri la tagoj de l' feliĉ' kaj suno.
 Brakojn ĝi fortigis per amsento
 al la tero iam forrabitaj;
 forĝis ĝi armilojn per amflamo
 hardis ilin per plej forta volo.
 Kiam monstro malplej estis preta,
 jen la lasta al ĝi her' eksonis.
 Delongtempa ĝia arestito
 fortojn de ciklopo ekkonscias,
 sin eklevas kaj la arestejon
 glavo per hardita trafendante,
 — spite tio, ke la monstro brue
 baraktadis, ke eĉ montoj tremis —
 reakiris tamen arestito
 freŝaeron, sunon, liberecon!

Glavon li eksvingis super kapo,
 sur kadavro monstra starigante,
 de profunda koro, kiu sentis
 ĝojon grandan, forton kaj potencon;
 forte vokis nun per voĉ' heroa:
 ho, jen fratoj, kiuj vi suferas,
 kiel mi suferis en la monstra ventro:
 min nun aŭdu! estas mi libera!
 Ve al vi, ho ve, vi subpremantoj,
 liberecon kiuj vi englutis!
 Trankvilecon vi ne havos tage
 kaj kvietan nokton vi ne konos.
 Englutita ĉiam sin anoncos,
 trankvilecon ĉian de vi prenos;
 eĉ en sonĝojn viajn sin entrudos:
 estos via Sorto kaj Malbeno
 ĝis la tempo, kiam Savo venos!
 — Kaj ĝi venos, se eĉ post jarcentoj,
 ĉar, ho aŭdu — monstroj vi mizeraj,
 kiel Ver' eterna estas Libereco!

Trad. el la bohema lingvo Fr. Dus.

IOM DA INSTRUO.

(*Laŭ „Internacia Scienca Gazeto.“ Paris. Hachette & Cie. Jare K 750).*

La pariza turo Eiffel, uzata nun kiel ĉefa stacio de sendadena telegrafio, dissendas ĉiutage (antaŭ la 11 horo matene kaj 11 h. nokte) radio-signalojn por konigi precizan tempon laŭ la Pariza Observatorio. La horaj signaloj, sendataj laŭ konvencia regulo, estas sekvataj de meteorologia telegramo venanta el la Centra Met. Observejo, kiu redaktas ĝin laŭ sciigoj ricevataj el stacioj: Islando, Irlando, Francujo, Hispanujo, Azoraj insuloj kaj Norda Ameriko. La telegramo diras atmosferan premon, direkton kaj forton de la vento kaj staton de la maro. — La elektra

ondoĵ uzataj por tiu ĉi telegrafado estas facile kapteblaj kaj legeblaj por ĉiu parizano sen uzo de anteno (t. e. stango aŭ fadeno kaptanta en atmosfero la ondovibraciojn); simpla akvo- aŭ gas-tubo aŭ metala balkono kunigita kun telefono estas sufiĉe bona aparato. Sed ankaŭ je distanco de 300—400 km oni povas „private“ informiĝi pri la sciigoj, instalante antenon: du paralelaj, izolitaj metalfadenoj 30—70 m longaj, kies unu fino komunikas kun la tero kaj la alia kun la ricevaparato, funkcias same bone kiel specialaj aparatoj vendataj po 30 frankoj.

La ŝipo „Vaterland“, kiun oni lanĉis (delasis sur la maron) en Hamburg estas la dua ŝipo de la speco „Imperator“; en la nuna momento ĝi estas la plej granda en la mondo, estante 276 m longa, 30.5 m larĝa, 19.75 m profunda. La pinto de la masto atingas 76 m. (En ĝia kamentubo, kies aperturo troviĝas 60 m super la kilo, trovas precize lokon la observa turo en Praha). Dum ĝia konstruado estis ĉiutage okupitaj 1800 personoj; la koloso, pezanta (sen maŝinoj) tridek milionojn da kg., povas transporti preskaŭ 6000 pasaĝerojn.

Hidroskopo aŭ fontoserĉado per vergeto. La dua Int. Kongreso de eksperimenta psikologio en Parizo organizis je fino de aprilo kelke da eksperimentoj pri diversaj faktoj, kiujn oni atribuis al la diveniga vergeto: eltrovo de subteraj akvofontoj kaj de tavoloj de minaĵoj, kiam nenio sur la tera supro povas signi ilian ĉeeston. Por la serĉado oni uzas simplan metalan aŭ avelan vergeton forkforme tranĉitan, kies du ekstremojn prenas la serĉisto en la manojn. La angulo de tiel tenata vergeto kliniĝas de supre malsupren, se la serĉisto troviĝas ĉe sia esploro super subtera akva fluo aŭ super kavaĵo. Pri la influoj de la subteraj fontoj oni multe diskutis sed — sensukcese. Aliaj serĉistoj uzas por la dirita celo pendolon, kies modifoj en la oscilado sciigas ilin, kiam ili superpasas fonton aŭ kavaĵon. Fine kelkaj el la serĉistoj divenas, kiu metalo troviĝas en zorge fermitaj pakadoj kaj scias, kiam ili marŝas super metaltavolo. La eksperimentoj faritaj en la arbaro Vincennes apud Parizo kaj en Jardin des Plantes donis surprizigajn rezultatojn: post kontrolo de la indikoj liveritaj de la serĉistoj estis vidite, ke ĉiuj difinis senerare la lokon, profundon kaj kvanton de fontoj trovitaj kaj la precizajn dimensiojn de subteraj galerioj. Simile sukcesis ilia eksperimento pri trovo de kvin tabuletoj el diversaj metaloj, kiuj estis al ili prezentitaj en fermitaj kovertoj (la ŝanco laŭ probableco 1:120). La eksperimentantoj ne tuŝis la kovertojn. — La raporto de la franca Ministerio de Agrikulturo sendita al la gazetaro sciigas pri tiu ĉi temo, ke la pluaj eksperimentoj eble helpas klarigi la misteran fenomenon.

PARTO OFICIALA.

VALNÁ HROMADA ÚSTŘEDNÍHO SVAZU
BOHEMA UNIO ESPERATISTA.

Letošní valná schůze zástupců spolků sdružených v českém ústředí B. U. E. konala se dne 2. listopadu t. r. dopoledne v Praze v Esperantské kanceláři za účasti 7 zástupců (12 hlasů). Předseda p. šk. rada dr. V. Rosický zahájil schůzi o 11. hod. pozdravem přítomných delegátů a několika hostů a vzpomenuť ve své řeči členů našich klubů, kteří od poslední valné hromady opustili navždy naše řady: p. vrch. ing. J. Hofmanna, pí. A. Jelínkové, p. Frant. Davídka a p. vrch. pošt. oficiála K. Macháčka, jejichž památku uctilo shromáždění povstáním.

Po přečtení pozdravných dopisů a zvolení dvou zapisovatelů schválen jednohlasně zápis poslední valné hromady. Po té přednesli funkcionáři výboru své referáty, které byly vzaty s povděkem na vědomí. (Zprávu jednatele pana Frant. Dusa viz na jiném místě). Ve zprávě pokladní a účetní poukázal p. B. Davídek na to, že tato nemůže býti přiměřeným obrazem povšechné činnosti Unie, která disponuje nepoměrně malými finančními prostředky vzhledem k četným úkolům, jež jí program stanovami vytčený ukládá. Kdežto na jedné straně vynasnažovali jsme se uvést v život nové podniky v zájmu propagace Esperanta nepostrádatelné, byli jsme na druhé straně stále ještě vázáni splátkami schodku z prvního kongresu. Jsme přesvědčeni, že v novém roce, kdy tato stereotypní položka z bilance již vymizí, bude nám možno většími částkami pamatovati na publikace propagační. Pokladniční obrat v roce 1912 činí K 2.102.40. Z toho vydáno mezi jiným na poštovné K 148.08, na propag. tiskopisy, pohlednice a pod. K 434.05. Jako v letech minulých byla Unie členem Cizineckého Svazu v Praze s ročním příspěvkem K 20.—. Platících spolků bylo 22 (na počátku r. 1912 bylo spolků 33. z nichž 6 se rozešlo a 5 nevyhovělo členským povinnostem), které zaslaly na příspěvcích 185 K 20 h. Podniky svazu byly podporovány subvencí král. hlav. města Prahy (50 K), Obč. záložny v Karlíně (10 K), České Obce Sokolské (na vydání sokolských letáků Esp. o sletu 200 K). Na „Zamenhofův fond“ složeno celkem 35 K 90 h. Členové Unie (kluby) dostávají stále zdarma pro svou knihovnu po jednom výtisku „Časopisu Českých Esperantistů“, který jest poskytován redakcí bez náhrady. Ke konci své zprávy poděkoval pokladník všem příznivcům Unie, mezi nimiž na předním místě jsou pan šk. rada dr. V. Rosický a p. red. Ed. Kühnl, kteří vždy s ochotou bezpříkladnou podporují svaz náš morálně a hmotně.

Záznamy pokladní předložené k revisi pp. J. Pohlovi v Plzni a J. Šilhartovi v Nymburce dle zápisu v pokladní knize „byly shledány v nejlepším pořádku, takže z toho vysvítá, že pokladník B. U. E. p. B. Davídek vzorně své povinnosti pokladníka vykonává.“ Dle návrhu p. Šilharta bylo uděleno pokladníkovi absolutorium. Předseda děkuje pp. revisorům i pokladníkovi za péči věnovanou peněžním záležitostem ústředí.

Při volbě členů nového výboru projevena byla odstupujícímu výboru plná důvěra jednohlasným znovuzvolením: za předsedu zvolen p. dr. V. Rosický, za místopředsedu p. Ed. Kühnl, za jedn.

pp. Frant. Dus, Josef Pech, za pokl. p. Boh. Davídek. za účetní slč. M. Dundrová. Náhradníky pp. ing. Frant. Kühnl, Alfred Borovský a V. Procházka, revisory pp. J. Pohl, J. Šilhart a náhr. rev. p. odb. uč. J. Jelínek.

Z návrhů výboru uvádíme: V uvážení odloženého rozhodnutí minulé valné hromady bylo tentokrát přijato, aby Unie přihlásila příštím rokem jednotlivé členy svých sdružených spolků do světové organizace se sídlem v Paříži. s právem míti za každých přihlášených 25 členů jeden hlas (rajtigita delegito) na světových kongresech. Ježto roční příspěvek za každou osobu jest 5 hal., usnesla se valná hromada zvýšiti členský příspěvek spolků do Unie — který doposud obnášel 40 hal. za osobu ročně — na 50 hal. (5 h pro Paříž a 5 h na výlohy), splatných ve dvou půlletních lhůtách (v červnu a v prosinci).

Rovněž upozorňujeme, že po vyrovnaní první částky členského příspěvku v r. 1914 budou členům (spolkům) zaslány nové legitimace, poněvadž na starých není již místa ku potvrzení zaplacených příspěvků. Vzato bylo na vědomí opatření výboru. aby byly za členy považovány a výhod členů aby mohly požívat pouze spolky, které řádně dostaly svým povinností. Bylo usneseno, aby spolky, které na opetné vyzvání k součinnosti neodpovědí, byly ze seznamu členstva vymazány. Rovněž bylo usneseno obnoviti členství Unie v Cizin. Svazu v Praze i v příštím roce. Po návrhu p. zástupce č.-budějovického spolku bylo přijato, aby po uvážení výboru Unie byly pozvány i mimo Unii stojící spolky ke sdružení v Unii a ke společné práci. Byl přijat návrh p. odb. uč. A. Horáčka a p. K. Procházky. aby Unie vysílala do jarních schůzí východočeských Esperantistů svého delegáta.

Ke konci schůze projednány byly návrhy klubů předložené zástupci; z nich návrh Klubu Esp. v Praze na obeslání IV. Všerakouského sjezdu ve Františkových Lázních 1914 (přijatý návrh p. Aug. Pitlíka výborem pražského klubu) a protinávrh Klubu Esp. v Č. Budějovicích. aby se sjezd oficielně neobesílal, ale aby ponechalo se českým Esperantistům na vůli se ho účastniti, odkázány výboru Unie k novému uvážení a rozhodnutí dle okolností, které snad mohou ještě nastati.

Jako host přítomný p. Aug. Pitlík, který si činil zápisky jednání, byl upozorněn jedním ze zástupců, že v zájmu věci jest sdělovati veřejnosti pouze výsledky schůze a nevynášeti důvěrné podrobnosti. P. Aug. Pitlík odpověděl, že si nikým poroučeti nedá a že prý jest tu znásilněn; vida, že jeho soukromý návrh o Entente concordiale není dán na program valné hromady, oznámil, že vystupuje z klubu (a tím i z Unie) a odešel. Předseda vysvětlil pak pp. zástupcům, že jmenovaný podal na členské schůzi klubu dva návrhy: o Entente concordiale a o Všerakouském sjezdu. Výbor klubu (dle stanov k tomu oprávněný) rozhodl, aby se první návrh valné hromadě Unie nepodával, druhý pak aby přijal za svůj. Ač předseda vysvětlil p. Pitlíkovi ústně i písemně, že návrhy pro valnou hromadu Unie mohou předkládati jen kluby svými zástupci, trval navrhovatel na tom, aby jeho v klubu zamítnutý návrh, kterého se žádný jiný zástupce ani klub neujal, předsedou schůze valné hromadě byl podán.

Po tomto vysvětlení uznali pp. zástupci, že jednáno bylo správně se strany předsedy Unie a valná hromada byla o 2 1/2 hod.

odpol. skončena poděkováním předsedy pp. zástupcům za účast na valné hromadě, jichž jménem projevil zástupce klubu pražského p. A. Borovský dík předsedovi Unie za jeho neúnavnou činnost v zájmu Esperanta a našeho ústředí.

PROJEV KLUBU ESPERANTISTŮ V Č. BUDĚJOVICÍCH.

Nedosti na tom, že trpké zkušenosti poučují nás o neblahé a odsouzení hodné činnosti nepřátelské nám „Asocie“, jakož i o ojedinelých snahách. založiti „Východočeskou federaci Esperantistů“:

V časopise „Jihočeské Ohlasy“, vycházejícím v Jindř. Hradci, je asi od prázdnin rubrika „Ěsperanto“. Dne 17. října t. r. byla tam otištěna vybídka, aby po vzoru Esperantistů východočeských, kde prý esperantské hnutí nejpevněji zapustilo kořeny, bylo zorganizováno i esperantské hnutí na našem jihu a tím aby byl pojištěn zde jeho rozvoj. Za tím účelem tedy prý se žádají všichni jihočeští Esperantisté i všichni příznivci Esperanta, aby udali svá jména a adresy panu Ph. C. St. Stejskalovi v Novém Etinku u Jindř. Hradce. Tím prý se zjistí přesně počet Esperantistů v jihočeských okresech a umožní se vážné přípravné práce, jichž účelem je založení „velké jihočeské organisace esperantské“, uspořádání krajin-ského sjezdu atd.

Nehledě k faktu, že na českém Jihu není ani dostatečného počtu spolků ani jednotlivců k životní schopnosti zmíněné organisace nezbytných, jakož i, že zcela přirozeně tvůrčí a vůdčí úloha spadat by musela na vlastní ohnisko Esperantistů jihočeských t. j. Klub Esp. v Čes. Budějovicích, musíme myšlenku takovou vůbec zavrhnouti z již těchto důvodů:

Tisíce příkladů i zkušeností nás učí, že jen jednota a svornost zaručují kýžený zdar a sílu. Naše vlast je beztak maličká, náš národ nepočetný a tím poměrně i možnost rozsáhlé činnosti pro Esperanto omezena. U sousedních Němců, kde poměry jsou a mohou býti mnohem větší, vidíme Esperantisty téměř bez výjimky sdružené ve svaz jeden, okolnost zajisté uznání i následování hodná, jim ovšem také ku prospěchu sloužící. A jak u nás? — — —

Chceme-li míti vnitřní sílu a úspěchy jak morální, tak i hmotné, chceme-li býti schopni reprezentovati moc naši na venek — a toho, jak víte, je často třeba — chceme-li vydatně čeliti neustávajícím protivenstvím a útokům, jeví se u nás tím více naprostá potřeba i povinnost soustřediti se ve svaz pouze jeden, tím však silnější, tím zdravější.

A posoudíme-li spravedlivě dosavadní neúnavnou, záslužnou a nezištnou činnost Unie, doznati musíme, že jedině tento svaz je povolán, oprávněn a schopen k vůdčí roli, že tudíž je absurdní pomysleti na utvoření jakéhokoliv nového svazu, a také že povinností a nevyhnutelnou potřebou všech českých esperantských organisací i jednotlivců musí býti, sdružiti se bratrsky a solidárně ve středu tomto a jeho zájmy i snahy co nejhorlivěji podporovati, kteréžto stanovisko Klub Esp. v Čes. Budějovicích co nejrozhodněji zastává.

Navrhuji, by tento projev byl všeobecně v českých zemích uveřejněn s výzvou, aby se všechny ostatní spolky a jednotlivci k němu připojili.

Dodatkem k této oficiální zprávě považuje výbor Unie za nutno sdělit, že p. Aug. Pitlík, který byl valné hromadě jako host přítomen, ve své esperantské rubrice v „Českém Slově“ ze dne 6. XI. napadl Unii článkem, jímž úmyslně mystifikuje čtenářstvo falešnými informacemi. Na útoky osobní ve veřejných listech, které p. autor dříve sám odsuzoval, odpovídati nehodláme; je-li Unie činná, či zda-li se ukládá vše ke spánku a připravuje se ke smrti, o tom přesvědčí se každý z jednatele zprávy. Stěžuje-li si p. pisatel ve své rubrice, že písemný jeho návrh na valnou hromadu připuštěn nebyl, opakujeme, že bylo výborem pražského Klubu rozhodnuto, aby návrh ten valné hromadě Unie předkládán nebyl (viz nahore). Nezasvěcený čtenář jeho rubriky mohl by myslet, že valné hromady Unie účastnilo se jen 12 členů, p. A. Pitlík zamlčuje, že to bylo 12 hlasů sedmi zástupců šesti spolků, které samy čítají 226 členů, nehledě k ostatním spolkům, jichž zástupci k valné hromadě z technických příčin přijeti nemohli.

Výbor B. U. E.

ZPRÁVA JEDNATELE ÚSTR. SVAZU B. U. E.

PŘEDLOŽENÁ VALNÉ HROMADĚ R. 1913.

Maje Vám předložit zprávu o činnosti našeho ústředí v uplynulém správním roce, musím předeslati několik slov na objasnění situace hnutí esperantského v poslední době vůbec a poukázati na vliv, který tato situace měla na utváření se poměrů v organizacích, jež vytkly si za cíl propagaci a uplatňování Esperanta. Rozmach jeho v poslední době byl tak pronikavý, že vniklo téměř do všech vrstev společenských; proto jevila se také čím dále tím zřetelněji v určitých skupinách lidí, sledujících stejné zájmy a cíle, snaha šířiti známost o naší myšlence v okruhu svých stoupenců, a uplatňovati je případně v zájmu strany, nebo soustřediti kol sebe přívržence ve vlastní organizaci třídící se dle příslušnosti k určité vrstvě společnosti. Tímto směrem nesl se vývoj věcí všude v cizině od několika let; také u nás projevíly se snahy obdobné již před delším časem; (v posledních dvou letech vyvrcholily v utvoření zvláštní organizace dělnické, která přimkla se těsně k politické straně socialně demokratické).

Veden naznačeným všeobecným vývojem, viděl výbor Unie vhodným, zaujímati k těmto směrům stanovisko co nejliberálnější, t. j. neklásti překážek utvoření podobných středisk, naopak jim dle možnosti vyjítí vstříc, předpokládaje ovšem, že jejich hlavním cílem bude vždy jen opravdová práce pro rozšíření Esperanta v našem národě, resp. uplatňování jeho v zájmu správné informace ciziny o našem národním životě. Pro toto stanovisko mluví i ta zkušenost, že ve společnosti různorodé nelze se vyvarovati třenicím vznikajícím právě z rozdílů stavovských, resp. strannických.

Proto také po zkušenostech, kterých výbor nabyl za poslední čas, ustálil se v názoru, že nelze vtěsnati v jediné středisko elementy, jichž zájmy se značně rozbíhají a vyšel utvoření se této organizace dělnické s plnou ochotou vstříc a byl také vždy v přátelském styku s tímto sdružením, (které ustavilo se jako odbor Dělnické

Akademie), pokud nedalo samo svým funkcionářem, — mimochodem podotýkám, že dnes je tento horlivým stoupencem Ida a zároveň nejzuřivějším odpůrcem právě onoho dělnického sdružení — podnět k přerušení všech styků neodůvodněně urážlivým způsobem psaní ve svém oficiálním orgánu. Dlužno v zájmu věci litovati, že nebylo možno postupovati zde na poli práce pro Esp., byť i v různých stádiích, — přece společně, jak doufal výbor Unie při zakládání této organizace; tím více ovšem litujeme, že tato po slibůplných svých začátcích — možno říci právě následkem odchýlení se od svého vlastního programu a od vlastní práce pro Esp. Zamenhofovo — je dnes ve stadiu, které možno označiti slovy: „být či nebýt?“

Zdůrazniti nutno ten fakt že se strany Unie nebylo nikdy podniknuto nic proti tomuto sdružení, a že styky předních činitelů obou korporací, (ovšem s výjimkou uvedeného funkcionáře), byly vždy srdečné a že právě soudní lidé z řad této organizace jednomyslně odsuzovali nemístný způsob, kterým napadání byli v jejím orgánu „měšťáctí Esperantisté.“

Tolik bylo třeba vytknouti k objasnění stanoviska výboru Unie vůči snahám organizačním v našem hnutí. Stanovisko to dá se shrnouti jasně v zásady, které výbor Unie vždy zdůrazňoval a které znovu při této příležitosti prohlašuje: nepřekážeti nikdy na žádné straně práci, která pro věc Esperanta má význam třeba i nepatrný a věnovati veškerou energii propagaci jeho u nás a používati ho při každé příležitosti k účelné informaci ciziny o nás. Těmito zásadami vedeno, dbalo ústředí vždy toho, aby sdružené spolky byly opravdu významnými jednotkami v hnutí esperantském a ač nejednou volalo všecky, kteří snaží se o úspěšnou práci v zájmu Esperanta, aby přiložili ruku ke společnému dílu, bylo si vždy vědomo toho, že význam organizace esperantské nikterak nespočívá jediné v početnosti spolků, resp. jednotlivců sdružených, ale ve správném pochopení vytčeného cíle a v pozitivní harmonické spolupráci všech členů. Nelze jediné z počtu členstva posuzovati význam ústředí, ten lze správně oceniti jen na základě vykonané činnosti a vytrvalosti v práci pro vytčený cíl. Nemůže nám tedy býti směrodatným počet spolků či jednotlivců v ústředí sdružených, pro nás padá na váhu hlavně kvalita spolupracovníků, jejich práce pro věc a úspěchy, kterých dobývají.

Jest proto jistě správným stanovisko výboru, který dává přednost menšímu počtu spolků, které své povinnosti řádně a v přátelské shodě plní, než celé řadě spolků, které by ale existovaly jen dle jména.

Podniky, které směřovaly k prospěchu Esperanta anebo k prospěchu národnímu jeho prostřednictvím podporovalo ústředí vždy dle možnosti, hledíc jen k účelu jejich a nezkoumalo příslušnosti iniciátorů k té či oné straně.

Ovšem zůstal výbor důsledným v otázce, na předešlých valných hromadách již definitivně vyřízené (zejména na valné hromadě r. 1910) a odmítal veškeré styky s osobami, které Unii od jejího založení jenom hanobily a jimž hlavním heslem bylo kdysi: „Unii zničiti“, „jíti přes mrtvolu.“

Tím, co bylo předesláno, vytknul jsem všeobecné momenty, které přispěly k ujasnění stanoviska výboru Unie k našemu hnutí, mezi českými stoupenci Esperanta, nyní tedy přistoupím k sdělení

některých významnějších dat z činnosti našeho ústředí za poslední správní období.

Práci svoji, jako po celou dobu od svého založení, věnovala Unie propagaci Esperanta v našem národě a správnému informování ciziny o našem národním bytí a našich kulturních snahách. Činnost ústředí lze posouditi z toho, že za poslední rok zodpověděla svojí kanceláří v Praze opět na 2000 dotazů jak z Čech tak i z ciziny. V chronologickém pořadí na prvním místě byla činnost věnována Sletu Sokolstva 1912, o které bylo již na předešlé valné hromadě referováno. Doplním tuto zprávu výsledky, kterými naše snahy byly korunovány. Za spoluúčasti Č. O. S. vydány byly letáky o Sokolstvu v Esp., které velmi značnou měrou přispěly k tomu, že o sletu psaly téměř všechny významné časopisy cizozemská, a že rozptýlily na mnohé straně nesprávný pojem, který o našem národě stále ještě má cizina, jen z kalných pramenů nám nepřátelské žurnalistiky falešně informovaná. — Styky, které navázány byly u příležitosti návštěvy londýnské městské rady v Praze s lordmayorem londýnským Sir Th. Vezezy Strongem, které tehdy přispěly k tomu, že upozorněny byly naše přední kruhy, městská rada kr. hl. města Prahy, nár. rada česká a svaz cizinců osobou tak významnou na hnutí esperantské a že nuceny byly jím se oficielně zabývat, přinesly již své ovoce; upjatost kruhů těchto ustoupila alespoň částečně příznivějšímu názoru na Esperanto. Pan H. Hill byl o sletu hostem města Prahy a odnesl si odtud řadu dojmů co nejlepších, jak nás o tom jeho dopisy i jeho trvalá činnost v náš národní prospěch mezi jeho krajany v Londýně přesvědčily. U příležitosti této návštěvy byl p. Harrisson Hill pověřen úkolem sděliti lordmayorovi jmenování jeho čestným členem Unie, o kterém se usnesla poslední valná hromada. Umělecky provedený diplom, podobný diplomu, který byl věnován čestnému členu p. šk. radovi Dr. V. Rosickému, byl mu odevzdán při návštěvě městské rady Pražské v Londýně starostou dr. Grošem. (Podotýkáme mimochodem, že zároveň odevzdána mu byla zlatá medaile král. hlav. města Prahy).

I při této návštěvě naší městské rady v Londýně byl p. H. Hill sprostředkovatelem styků s lordmayorem a Esperanto prokázalo tu opět platné služby. Z další činnosti H. Hilla pro nás uvedu jenom přednášky, které měl v Londýně před nejlepším posluchačstvem o Sokolech a o českém národě a uveřejnění několika článků (které mu byly z Unie v esp. překladu zaslány) v angl. časopisech a tu zejména článek o dojmech návštěvy naší městské rady v Londýně a úryvky z řečí při odhalení pomníku Palackého.

Dalším významným bodem byl kongres v Krakově, jehož účastnil se značný počet členů Unie; předseda našeho ústředí p. šk. rada Dr. V. Rosický jmenován byl členem čestného výboru. Jak před, tak i po kongresu, vítali jsme v Praze i v ostatních českých městech opět hosty z ciziny, kteří vesměs odnesli si co nejlepší dojmy a uplatňují jistě hlas svůj ve svých domovinách v náš prospěch. Z návštěv těchto zvláště významnou byla návštěva p. učitele Zoffmanna z Dánska, který na své studijní cestě po Čechách k seznání našeho školství navštívil mnohé naše přátele sasopise.

Velikého významu před cizinou nabyl podnik, který z valné části byl za pomoci Unie uskutečněn, ba mohu říci, právě součinností Unie vůbec umožněn. Mám na mysli přednáškovou cestu, kterou p. Pitlík vykonal po Evropě a na které ukázal světu krásy naší Prahy a význačné partie z naší vlasti na 220 světelných obrazech; mimo to předváděl mnohé obrázky ze života sokolského a ukázky krojové s přiléhavým doprovodem slovním. Podnik tento byl Uníí plně podporován a byla mu věnována obzvláštní pozornost právě vzhledem k jeho velikému významu; uplatněny byly zde ony přátelské styky, které Unie během svého trvání získala ať již osobním stykem svých reprezentantů při návštěvách v cizině nebo za návštěv cizích našich přátel u nás, ať z písemných nebo časopiseckých zpráv o činnosti našeho ústředí. K podpoře p. Pitlíka před nastoupením jeho cesty věnován byl i osobní vliv předních funkcionářů Unie na směrodatných místech doma při zaopatřování subvencí i potřebných pomůcek a to vždy s ochotou co největší.

Nerozšiřuji se ani o práci, která byla této věci v esperantské kanceláři zde věnována; jako vždy, i zde byla práce tato podniknuta za jediným vytčeným cílem. prospěti věci esperantské a prospěti i našemu národu v cizině. Máme za to, že obou cílů bylo alespoň částečně, jak právě poměry dovolily, dosaženo. O postupu cesty a průběhu bylo v Č. Č. E. během roku několikrát referováno.

Venkovské naše kluby našly vítanou podporu při pořádání výstavek esperantských; k těmto byl jim zapůjčen různý materiál okružní výstavky. Uspořádány byly výstavky v Ml. Boleslavi, ve Slaném, v Kladně a v Kněževsi u Rakovníka.

Loňského roku byl konán „všerakouský“ kongres Esperantistů ve Štýrském Hradci, kterého se však Unie vzhledem k chování se rakouských Němců na II. kongresu v Praze neúčastnila, odůvodnivši své stanovisko v Č. Č. E. Podotýkám, že nebylo čeho litovati, neboť tento kongres velmi slabě reprezentoval rakouské národy. Samotných Němců účastnilo se velmi málo. „Centra Officejo“ v Paříži organisovalo v lednu akci pro navízení, Dr. Zamenhofa za kandidáta Nobelovy mírové ceny, za kterým účelem žádalo podporu u směrodatných osobností, (univ. profesorů a poslanců); akci věnována co největší pozornost, a bylo získáno 7 podpisů (2 profesorů a 5 poslanců). Bohužel, celá akce uvízla a cena mírová loni vůbec udělena nebyla.

Nyní zbývá ještě podati zprávu o nejúčinnějším způsobu rozšiřování Esperanta — vydávání pomůcek propagačních. V tomto směru bylo vykonáno v uplynulém roce značně mnoho, a uvedu jen význačnější věci co nejstručněji.

Oficiální orgán Ústř. Svazu — Časopis Českých Esperantistů věnován byl i během posledního roku klidné práci pro naši ideu a pro zájmy Unie, a nevšímal si valně útoků, které bylo našemu ústředí občas se stran osvědčených již přátel trpěti, spoléhaje v konečné uplatnění zájmů věcných i na poli našeho hnutí. — Za podpory Čes. Zem. Svazu cizineckého vyšlo II. vydání „Gvidfolio“ po Praze ve 2000 ex., první po všesokolském sletu bylo rozebráno; toto bylo věnováno účastníkům kongresu v Krakově. Dále bylo vydáno 30 nových serií pohlednic na Prahu (30.000 ex.) a nové pohlednice s portretem Dr. Zamenhofa (3.000 ex.) Unie spolupracovala při vydání esp. alba Kutné Hory.

Rovněž pro plakát cizineckého svazu města Klatov byl pořízen text esperantský kancelář Unie. V nejnovějším čase účastnila se Unie vydání průvodce (gvidfolio) pro Kladno. I v našich denních listech věnována značná péče propagaci: tak v „Nár. Obzoru“ udržována i dále rubrika esperantská a nová rubrika otevřena v časopise „Svět“. V Rakovnických Listech a ve Vídeňském Deníku rovněž vedeny jsou rubriky esp. příslušníky Unie. Známy vám zajisté 4. str. leták o Esp. byl vydán v 11. vydání; dále pořízeny byly nové obálky propagační (10.000 ex.), nové nálepky (hvězdičky) ve 100.000 ex. Odznaků bylo až do letoška prodáno na 5.000.

Zvláště významným bylo získání redakce Ottova obchodního slovníku k uveřejnění obsáhlého článku o Esperantu z pera K. Procházky; tento článek pak byl v příručním formátu jako brožurka „Co jest Esperanto“ vydán o 6000 ex. Z uvedeného je zřejmo, že společnou prací členů Unie bylo umožněno vydati tuto řadu pomůcek propagačních, které bez Unie by daleko nebyly vykonaly služby tak prospěšné, a které by do dneška snad ani nebyly mohly býti tištěny. Nebude jistě od místa podotknouti, že mezi těmi, kdo mají na srdci prospěch Esperanta u nás a pracují na jeho propagandě v Unii jsou osoby vskutku Esp. dobře znalé. Lze tudíž i po stránce jazykové posuzovati zdatnost našeho ústředí, která má vskutku ve svých řadách jednotlivce schopné čestně representovati české Esperantisty před cizinou. Za takovýchto okolností jest pak tím většího významu činnost Unie, pokud se týče vydávání vysvědčení o zkouškách vykonaných před její zkušební komissí. Od poslední valné hromady, na níž bylo doporučeno zostřiti řád zkušební, ubylo sice přihlášek ke zkouškám — zkoušeno bylo dosud celkem 40 kandidátů, skoro vesměs s úplným prospěchem. Fakt tento však zjedná zajisté vysvědčením o zkouškách u Unie tím opravdovějšího významu a vážnosti.

Ku konci zprávy uvedu stručně některá data o spolcích sdružených: na počátku roku bylo jich 33, z těchto udrželo pravidelné styky s ústředím 17 spolků, od 11 nedostávali jsme vůbec na dotazníky a dopisy odpovědi; z těchto konečně 6 prohlásilo, že se rozešly, ohledně ostatních připravil výbor volný návrh, o němž bude ku konci schůze jednáno. I přes tento nevelký počet spolků výbor s plnou důvěrou věnoval se činnosti na jich prospěch, a jak již předem bylo uvedeno, držel se zásady, že významnější jest pro naše hnutí menší počet spolků opravdu činných, než velký počet spolků bez skutečného zájmu na věci, a proto vyzýval spolky nebo kroužky, které tázaly se na podmínky členství, aby nezapomínaly na vlastní účel spolčení. Dnes má Unie opravdu činných spolků 17, mezi nimiž vládla vždy přátelská harmonie, díky odstranění otázek, o nichž jsem se na počátku zmínil.

Je pochopitelné, že nepatrné příspěvky, jak v pokladní zprávě bylo vytčeno, ani z části nestačí k úhradě výdajů, (ba ani na poštovné), i je Unie stále odkázána na ochotu a obětavost jednotlivců, hlavně pokud se týče vydržování této kanceláře.

Končím svoji zprávu, z níž, jak doufám, jest patrné, že Unie vykonala vše, co za daných okolností vykonati bylo možno, jest si jen přáti, aby v další působnosti nastaly pro Unii poměry příznivější. K další, co nejúspěšnější činnosti její pak přeji jménem výboru plného zdaru!

Fr. Dm.

„LA ONDO DE ESPERANTO“

MONATA ILUSTRATA REVUO

(fondita en la jaro 1909). Ĉiu abonanto de la j. 1914, krom 12 n-roj de la gazeto, ricevos donace belan libron: **Esperanta Poŝkalendaro por la jaro 1915.** „La Ondo“ aperas akurate la 1-an daton, novstile. Ĉiu n-ro havas 16—24 paĝ. Formato 17x26. Bela kovrilo. Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletristiko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Nia lanterno (kontraŭ Ido). Amuza fako (kun premioj). Anekdotaro. Korespondo tutmonda. (Poŝtk. ilustr.). **Anonco en „Koresp. Fakoj“ 3 respondkuponoj.** La abonpagon (2 rubl. = 2,120 sm.) oni sendu al librejo „**Esperanto**“ (Moskvo, Lubjanskij proezd, 3. Ruslando) aŭ al aliaj Esper. librejoj: poŝtmandate, respondkupone, papermone, per bankĉekoj aŭ per transpagilo de Esp. Ĉekbanko.

Xa Universala kongreso de Esperanto en Paris 1914.

LA MOVADO

[L'ESPERANTISTE FRANÇAIS]

oficiala organo

de la Societo Franca por la propagando de Esperanto.

Publikigas informojn pri la organizado de la Xa kongreso, la Pariza vivado kaj aliaj plej interesaj aferoj.

Aperinte, en la daŭro de kvin jaroj, laŭvice sur 4, 8, 12, 16, 20 kaj nune 24 paĝoj (granda formato: 28 X 33 cm.) kun ilustraĵoj, LA MOVADO estas la plej granda el ĉiuj esperantistaj gazetoj, laŭ la vidpunkto materiala kaj unu el la ĉefaj plej interesaj laŭ la vidpunkto morala.

Ĉiuj gesamideanoj, precipe la estontaj kongresanoj, devas do legi ĝin.

Jara abono en Francujo: Fr. 2.50,
alilando: Fr. 3.25 (Sm. 1.300).

Sendo de la lasta numero kontraŭ unu internacia respondkupono.

61. Boulevard St. Marcel, Paris 13^e.

GERMANA ESPERANTISTO.

Duonmonata gazeto por la disvastigo de la lingvo Esperanto. La gazeto estas unu el la plej malnovaj Esperantaj ĵurnaloj (10a jar-kolekto). Ĝi aperas nun en **du eldonoj**, kiuj duonmonate alternas. **Eldono A**, eliranta la **5an de ĉiu monato**, celas la **propagandon de Esperanto**. Ĝi enhavas tiurilatajn artikolojn en germana lingvo kaj Esperanto kaj kronikojn pri la germana kaj internacia Esperantomovadoj. Eldono A estas la **oficiala organo de Germana Esperanto-Asocio**. **Eldono B**, eliranta la **20an de ĉiu monato**, estas **pure literatura**, kaj ĝi estas redaktata nur en Esperanto. Ĝia enhavo konsistas el pli-malpli facilaj legaĵoj, kiel eble plej bonstilaj, ekzercoj por komencantoj kaj progresintoj, bibliografio, konkursoj, praktikaj konsiloj, enigma parto, ilustraĵoj ktp. — Jara abonprezo por ĉiuj landoj 2.400 Smj (5.80 K). Provabono por duonjaro, komenciĝanta en Januaro kaj Julio, 1.200 Sm. (2.90 K). Laŭdezire oni povas **aparte aboni ĉiun el ambaŭ tute sendependaj eldonoj** por la **duono** de la supre montrita prezoj. Provnumero 0.125 Sm. (30 hel.) **ADER & BOREL, G. m b. H., ESPERANTO-VERLAG, Dresden-A 1, Struvestrasse 40**

LITERATURA -
PROPAGANDA
INFORMA -

AMERIKA ESPERANTISTO

De la januara (1911) n-o sub nova direkcio kaj kun tute nova aspekto la gazeto estas unu el la plej interesaj kaj plej gravaj gazetoj en la mondo. — Jare: Sm. 2.500 (6 K). Specim. n-o 70 hel. Red. adm.: **WASHINGTON, D. C. WEST NEWTON, MASS.**

Scienca Gazeto

redaktata de **Ch. Verax** meritas esti abonata! Jare K 7.50. **HACHETTE & CIE, PARIS** Bd. St. Germain 79.

POŝTA ESPERANTISTO

organo de la Internacia Ligo de Esperantistoj-Poŝtovicistoj (Ildepo). Jare 1 Sm. (K 2.400).

Redaktoro **Arnold Behrend, BRESLAU** (Germanujo). Maxstrasse 22.

Novinka !

NÁLEPKY.

Novinka !

Esperantské hvězdičky

čtyři velikosti.

Cena 100 kusů (roztříděných) K 0.53. (Praha II. Vodičkova 38.)

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO 33, rue Lacépède, PARIS.

La plej malnova el ĉiuj esperantaj gazetoj (fondita en 1895).
La plej enhavoriĉa! La plej malnova!

Lingvo Internacia.

Centra organo de la Esper. Ĉefredaktoro **Th. Cart.** Aperas regule ĉiumonate: 48 pĝ. da plej bona teksto! Jara abono 5 fr. (2 Sm.) Specimena numero por unu respondkuponon.

Juna Esperantisto.

Monata Gazeto Beletristika por Junuloj, Instruistoj kaj Esper.-Lernantoj. Ĉefredaktoro **P. de Lengyel.** Jara abono 3 fr. (1 Sm. 200). Specimena num. por unu respondkuponon.

Lingvo Internacia kaj Juna Esperantisto kune j. ab. 7 fr. (2 Sm. 800).

OFICIALA GAZETO ESPERANTISTA

organo de la Lingva, Kongresa kaj Administra Komitatoj. Jare 5 K. Red. adm. **Paris, 51. rue de Cligny.**

LA REVUO

Plej grava gazeto!

Nur esperanta!

Ĝi estas la sola gazeto esperanta redaktita kun la konstanta kunlaboro de **Dr. Zamenhof** kaj kun la helpo de plej bonaj ĉiulandaj esperantistaj verkistoj.

Jara abono: 6 K; unu numero: 60 hal.

Ĉe **F. TOPIČ**, Praha I., Ferdinandova třída.

NÁRODNÍ OBZOR

již nemá esperantské rubriky.

Propagační
různobarevné

obálky

s českým textem o Esperantu.

50 ekz. 50 h. vypl. Kancelářský formát; adresní str. nepotíštěna.

ODZNAK

Esper. (pěticípá zelená hvězda v bílém kruhovém poli) 70 haléřů, menší 50 haléřů vyplaceně.

**JEDINÁ PŮVODNÍ ČESKÁ UČEBNICE ESPERANTA
METHODA KÜHNLOVA:**

Úplná methodická učebnice Esperanta pro školy a samouky. III. vydání.
144 str. Cena knihy v angl. vazbě K 2.40.

**DLE METHODY KÜHNLOVY VYUČOVALO SE JIŽ VE
200 KURSECH.**

Pri la signoj esperantistaj de B. U. E. skribas la redakcio de „Pola Esperantisto“ en Warszawa: „Ni uzos nur viajn steletojn“.

**„VIAJ STELETOJ ESTAS LA PLEJ BELAJ EN
LA MONDO!“**

Ĝis nun estis venditaj **5000 signoj** de tiu ĉi speco; prezo (de pli granda) 70 hel., (de malgranda) 50 hel. afrankite. (10 pecoj K 4.45 afr.). Esperanto-Oficejo de B. U. E. Praha II. Vodičkova ul. 38.

KORRESPONDANTOJ: *119. S-o Ing. Guiseppe Carazzolo, *Padova*, Piazza della Prefettura 6. Italujo (kor. pri edukado de gefiloj, kun spertaj samideanoj). — *120. S-o Jos. Rotter, *Odessa*, Maison: Société pharmaceutical de commerce de la Russie du Sud. Ruslando (il. k.; p. m.). — *121. S-o Frant. Bláha, les. taksator. *Žemloslav*, Gub. Vilno. Ruslando. — *122. Grupo „Federacio“ en *Chemnitz*. Logenstrasse 31. Saksujo (dez. kor. kun ĉiu precipe kun Bohemoj pri diversaj temoj kaj poŝtkarte. Adreso de prezid.: s-o Kado Hassler, Winklerstrasse 2. — *123. S-o Al. Rjazancev, stud. med. *Dorpat*, Erbsenstr. 10. kv. 2. Ruslando. — *124. S-o Em. Bohut, gimnaziano VI. *Kisvárda*, Vörösmarty n. 44. Szabolez vm. Hungarujo (kor. kun bohemiaj Esp.; tuj resp.) — *125. S-o Jozsef Lacko, *Nagy Körös*, 113. sz. Hungarujo (il. k., p. m., fotogr.). — *126. S-o Viktor Haritonov, *Samara*, Voskresenskaja 76. kv. 3. Ruslando (kor. kun ĉiuj landoj, il. k., p. m.; marko bildflanke). — *127. S-o Jos. Figueras, *Tarrasa*, Manro-adei 34. Hispanujo. — *128. Grupo Esperantista „Burgono“ en *Rubi*, Barcelona. Hispanujo. — *129. S-o Edgar Charles. *Charleroy*, 260. rue de Lodelinsart. Belgujo (il. k.) — *130. S-o Maurice Guillaume *Toul*. 13. pl. du Marché. France M. a M. (il. k. kolor. kun ĉiu; marko bildflanke; ĉiam tuj resp.).

S-o **Jaroslav Prokop**, vilaĝestro kaj posedanto de restoracio „Esperanto“ apud la stacidomo en Starkoč (p. Náchod) en Bohemujo petas pri sendado de diversaj esperantaĵoj, kiel ekz. de esp. gazetoj, il. k. por la konstanta ekspozicio en sia restoracio. Resp. al. ĉiu per il. karto. (Bonvolu represigi en fremdlandaj gazetoj).

S-o **J. M. Bakalář-Srbecký**, emer. paroĥestro kaj verkisto loĝas nun en Vranovice ap. Brno en Moravio (ne plu en Angern)!

Esperantské dopisnice

s pohledy na Prahu (30 druhů i K 70 haléřů vyplaceně).

Viz 4. stranu obálky.

Eldonanto: **Ed. Kühn.**

Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství spol. s r. o. v Praze.